

Tárgytematika

Félév:	2012/13/1
Tárgynév:	Retorika
Tárgykód:	ANMATB4121
Felelős szervezet neve:	Magyar Nyelvi és Irodalmi Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA14
Tárgyfelelős neve:	Dr. Lendvai-Décsy Kornélia PhD
Tárgy követelménye:	Gyakorlati jegy
Tárgy heti óraszám:	0/2/0
Tárgy féléves óraszám:	0/0/0

Oktatás célja:

A TANTÁRGYELEM CÉLJA:

- Alapvető retorikai formák megismertetése.
- Ismert beszédek és különböző témájú szövegminták tanulmányozása mintakövetés céljából.
- A helyes és igényes nyelvhasználat kialakítása.
- A közéleti megszólalás műfajainak megismertetése.
- A hallgatóság előtti szereplés módjainak elsajátítása.
- A nyilvános beszéd és írás felelősségének tudatosítása.
- A tanítói beszéd etikai és intellektuális tartalmának tudatosítása.

Tantárgy tartalma:

A FÉLÉV ANYAGA:

- A retorika fogalma, tárgya, fogalomköre a hagyományos és a mai felfogás szerint.
- Az antik retorika rövid története: az ókor nagy szónokai: Arisztotelész, Démoszthenész, Cicero, Quintilianus.
- A retorikai szituáció: a szónoki beszéd fajtái és részei.
- A magyar retorika kialakulása, jellemzői, a nagy magyar szónokok: Pázmány Péter, Kossuth Lajos, Széchenyi István, Deák Ferenc, Károlyi Mihály.
- A retorika és a kommunikáció. A nyilvánosság előtti megszólalás alapelvei, meghatározói, az előszóbeli és az írott megszólalásfajták.
- Felkészülés a nyilvános szereplésre: az anyaggyűjtés módja, az anyag elrendezése, megszerkesztése, a beszéd stílusa, stíluseszközei.
- Az előre elkészíthető megszólalás- és írásfajták.
- A részben előkészíthető megszólalás- és írásfajták és az elő nem készíthető megnyilatkozások.
- Tájékoztató műfajok.
- Tárgyalástechnika.

Tárgytematika

Félév:	2012/13/1
Tárgynév:	Retorika
Tárgykód:	ANMATB4121
Felelős szervezet neve:	Magyar Nyelvi és Irodalmi Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA14
Tárgyfelelős neve:	Dr. Lendvai-Décsy Kornélia PhD
Tárgy követelménye:	Gyakorlati jegy
Tárgy heti óraszám:	0/2/0
Tárgy féléves óraszám:	0/0/0

Számonkérési és értékelési rendszere:

KÖVETELMÉNYEK:

Elsajátítandó ismeretek:

- Tanulmányozza a hallgató a retorika történetének kiemelkedő fejezeteit: az ókori szónokok munkáit, valamint a magyar történelem és irodalom leghíresebb beszédeit!
- Sajátítsa el a közéleti beszéddel kapcsolatos háttérismereteket (a nyilvánosság előtti megszólalás alapelveit, az élőszóbeli és írott megszólalásfajták alaptípusait, a nyilvános megszólalásra felkészülés mikéntjét és követelményeit)!
- Tudjon beszédet szerkeszteni és a közéleti írásműfajokat alkalmazni elméleti ismeretei alapján!
- Érezze a megszólalás felelősségét!
- Közvetítsen mintát minden megnyilatkozásában!

Az évközi jegy megszerzésének feltételei:

- A félévi tematikában megjelölt témákból összeállított zárt helyi dolgozat/-ok sikeres megírása, valamint minőségi referátum vagy kisebb összefoglaló készítése a félévi tematikából, illetve önálló beszéd szerkesztése. (A dolgozat írásának, illetve a vállalt referátum csoport előtti bemutatásának időpontjában csak hivatalos igazolás birtokában szabad hiányozni. Igazolás hiányában a távolmaradás sikertelen kísérletnek számít. Az elégtelen dolgozatot minden esetben javítani kell. Minden sikertelen dolgozatot egy alkalommal lehet javítani. Az érdemjegyekbe az esetleges elégtelent is beszámítjuk. Elégtelen gyakorlati jegy esetén a vizsgaszabályzatban előírtak a mérvadók.)
- Órai aktivitás.

Kötelező irodalom:

KÖTELEZŐ IRODALOM:

1. Aczél Petra, L. (2001): Retorika. A szóból épült gondolat. Gyakorlókönyv. Krónika Nova Kiadó, Budapest.
2. Adamik Tamás: (1995, szerk.): 22 híres beszéd. Móra Könyvkiadó, Budapest.
3. Adamik Tamás – A. Jászó Anna – Aczél Petra (2001): Retorika. Osiris Kiadó, Budapest.
4. Hull, Raymond (1997): A sikeres nyilvános beszéd alapjai. Bagolyvár Könyvkiadó, Budapest.
5. Szálkáné Gyapay Márta (1999): Gyakorlati retorika. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
6. Wacha Imre (1998): A korszerű retorika alapjai I-II. Szemimpex Kiadó, Budapest.

Tárgytematika

Félév:	2012/13/1
Tárgynév:	Retorika
Tárgykód:	ANMATB4121
Felelős szervezet neve:	Magyar Nyelvi és Irodalmi Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA14
Tárgyfelelős neve:	Dr. Lendvai-Décsy Kornélia PhD
Tárgy követelménye:	Gyakorlati jegy
Tárgy heti óraszám:	0/2/0
Tárgy féléves óraszám:	0/0/0

Kötelező irodalom:

AJÁNLOTT IRODALOM:

1. Arisztotelész (1982): Retorika. Gondolat Kiadó, Budapest.
2. Deme László (1975, szerk.): Szónokok, előadók kézikönyve. Kossuth Kiadó, Budapest.
3. Fischer Sándor (1982): Retorika. A közéleti beszéd gyakorlata. Gondolat Kiadó, Budapest.
4. Gáspár László (1987): Retorika. Tankönyvkiadó, Budapest.
5. Honffy Pál (2000): Levelezési tanácsadó. Műszaki Könyvkiadó, Budapest.
6. Németh Erzsébet (1999): Közzsereplés: a modern retorika eszköztára. Osiris Kiadó, Budapest.
7. Szabó G. Zoltán – Szörényi László (1997): Kis magyar retorika. Bevezetés az irodalmi retorikába. Helikon Kiadó, Budapest.
8. Szabó Katalin (2002): Kommunikáció felsőfokon: hogyan írjunk, hogy megértsenek?: hogyan beszéljünk, hogy meghallgassanak? Kossuth Kiadó, Budapest.
9. Vigh Árpád: Retorika és történelem (Gondolat, Bp. 1981.)
10. Pease Alan: Testbeszéd (Park Kiadó, Bp., 1989.)
11. 22 híres beszéd (Móra Kiadó, Bp., 1995.)